

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
Rotel 060301

DOM
2016-09-28
Stockholm

Mål nr
M 3734-16

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Nacka tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2016-04-07 i mål nr M 195-16,
se bilaga A

KLAGANDE

Vaxholmsvatten AB, 556483-2987
Sågvägen 2
184 86 Åkersberga

Ombud: Advokat MS

MOTPARTER

1. X

2. Y

SAKEN

Återbetalning av serviceavgift

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

1. Mark- och miljööverdomstolen undanröjer mark- och miljödomstolens dom.
 2. Mark- och miljööverdomstolen stadfäster den mellan parterna träffade förlikningen, se bilaga B.
-

Dok.Id 1298430

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 50	08-561 675 59	måndag – fredag 09:00-15:00
		E-post: svea.avd6@dom.se www.svea.se		

YRKANDEN M.M. I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

Vaxholmsvatten AB har överklagat mark- och miljödomstolens dom. Parterna har därefter träffat en förlikning med det innehåll som framgår av bilaga B. De har begärt att Mark- och miljööverdomstolen ska upphäva mark- och miljödomstolens dom och stadfästa förlikningen.

Det finns inte något hinder mot att stadfästa förlikningen.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga C

Överklagande senast 2016-10-26

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Henrik Löv, Åsa Marklund Andersson, referent, och Li Brismo samt tf. hovrättsassessorn Kristina Börjevik Kovaniemi. Föredragande har varit David Sandberg.

NACKA TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2016-04-07
meddelad i
Nacka Strand

Mål nr M 195-16

KÄRANDE

1. X

2. Y

SVARANDE

Vaxholmsvatten Aktiebolag, 556483-2987
Sågvägen 2
184 86 Åkersberga

Ombud: ATS

SAKEN

Återbetalning av serviceavgift

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen fastställer att Vaxholmsvatten Aktiebolag är skyldigt att till X och Y betala tillbaka serviceavgiften för LTA-stationen på deras fastighet för åren 2007-2013.

Dok.Id 449649

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 1104 131 26 Nacka Strand	Augustendalsvägen 20	08-561 656 40 E-post: mmd.nacka.avdelning4@dom.se www.nackatingsratt.domstol.se	08-561 657 99	måndag – fredag 08:00-16:30

BAKGRUND

X och Y äger fastigheten XX. Fastigheten ligger inom verksamhetsområdet för Vaxholms stad allmänna va-anläggning. Huvudman för anläggningen är Vaxholmsvatten Aktiebolag (bolaget).

Det aktuella området är utbyggt med ett s.k. lågtryckssystem (LTA). Det innebär att det måste finnas en LTA-station (pump) på respektive fastighet. X och Ys fastighet anslöts till den allmänna va-anläggningen år 2004. Samma år tecknade de ett serviceavtal för pumpen på deras fastighet med bolagets driftbolag Roslagsvatten AB. Det avtalet innebar att Roslagsvatten AB mot en årlig avgift skulle utföra service och underhåll på pumpen samt även byta ut pumpen om det behövdes.

Anläggningsavgiften för X och Ys fastighet, liksom övriga fastighetsägare med LTA-stationer, reducerades med 6 000 kr när de fakturerades för den avgiften år 2004.

År 2007 infördes lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster (vattentjänstlagen). Enligt den lagen ska huvudmannen svara för de pumpar och andra anordningar som på grund av den allmänna va-anläggningens konstruktion eller utförande behövs på en fastighet för att fastighetsägaren ska kunna använda va-anläggningen (19 § första stycket).

Efter en dom från va-nämnden år 2014 där Norrtälje kommun var huvudman ändrade bolaget sina rutiner och tog över ansvaret för alla LTA-stationer i området. I samband därmed betalade bolaget tillbaka inbetalda avgifter för 2014.

Målet rör frågan om även serviceavgifterna för åren 2007-2013 ska betalas tillbaka till X och Y. Det råder inte i några väsentliga delar tvist om de faktiska omständigheterna. Däremot är parterna oense om den rättsliga betydelsen av dessa.

Målet inleddes genom en ansökan till statens va-nämnd. Vid årsskiftet 2015/2016 upphörde statens va-nämnd och samtliga mål lämnades över till den mark- och miljödomstol inom vars domsaga den aktuella va-anläggningen är belägen eller är tänkt att vara belägen. Sedan den 1 januari i år har därför det här målet handlagts vid mark- och miljödomstolen, Nacka tingsrätt.

YRKANDEN M.M.

X och Y har, som de får förstås, begärt att mark- och miljödomstolen ska fastställa att bolaget är skyldigt att till dem betala tillbaka serviceavgiften för LTA-stationen på deras fastighet för åren 2007-2013.

Bolaget har, som det får förstås, motsatt sig X och Ys krav.

Målet har avgjorts på handlingarna sedan parterna beretts tillfälle att slutföra sin talan.

GRUNDER OCH UTVECKLING AV TALAN

X och Y har i huvudsak anfört följande.

De är förvånade över att bolaget, gentemot konsumenter som är oupplysta om förändringarna i lagstiftningen år 2007, kan fortsätta att debitera serviceavgifter eftersom de inte längre ansvarar för LTA-stationen.

Bolaget har i huvudsak anfört följande.

I tidningen Svenskt Vatten nr 4 år 2007 gav branschorganisationen Svenskt Vatten rekommendationer för hur va-huvudmännen skulle hantera LTA-stationer/-pumpar, bl.a. att avtal som gäller LTA-stationer och som kom till före den 1 januari 2007 skulle fortsätta att gälla till dess avtalen upphör eller omförhandlas. Bolaget har följt

dessa rekommendationer. Eftersom avtalet mellan bolaget samt X och Yvarken har upphört eller omförhandlats har det således fortsatt att gälla.

Våren 2014 uppmärksammade bolaget ett avgörande från statens va-nämnd där nämnden kom fram till att huvudmannen ansvarade för LTA-stationer på enskilda fastigheter även i områden utbyggda före år 2007, oavsett om det fanns avtal mellan huvudmannen och fastighetsägaren eller inte. Det avgörandet innebar ett klargörande beträffande ansvaret för LTA-stationer. Enligt bolagets mening var frågan innan dess så oklar att någon återbetalning inte kan komma i fråga för åren 2007-2013 på sätt X och Y begärt.

BEVISNING

Parterna har lagt fram skriftligt material.

DOMSKÄL

Mark- och miljödomstolen anser att X och Ys talan ska bifallas. Skälen för det är följande.

X och Ys fastighet anslöts till den allmänna va-anläggningen år 2004. Då gällde lagen (1970:244) om allmänna vatten- och avloppsanläggningar. Vid den tiden var rättsläget något oklart beträffande huvudmannens skyldighet att svara för underhåll av LTA-stationer. Med 2006-års vattentjänstlag har dock huvudmannen ålagts att ordna de pumpar och andra särskilda anordningar som på grund av den allmänna va-anläggningens konstruktion eller utförande behövs på en fastighet för att fastighetsägaren ska kunna använda va-anläggningen (19 §).

Av 2006-års lag framgår också att fastighetsägaren är skyldig att upplåta nödvändigt utrymme för anordningar av nyss nämnt slag. Dessutom är fastighetsägaren skyldig att fortlöpande se till anordningen och skydda den mot skada samt vid behov sörja för dess elförsörjning. Fastighetsägaren är även skyldig

att snarast anmäla uppkomna fel och driftstörningar till huvudmannen (20 §). Några övergångsbestämmelser av betydelse för den i målet aktuella frågan finns inte.

De nu redovisade bestämmelserna kan inte uppfattas på annat sätt än att huvudmannen är skyldig att svara för underhållet av LTA-stationer och liknande anordningar. Så har också lagstiftningen uppfattats av Svenskt Vatten i den artikel från 2007 som lagts fram i målet. Enligt mark- och miljödomstolen innebär det nu sagda att rättsläget inte kan anses ha varit särskilt oklart innan va-nämndens avgörande den 17 oktober 2013 i mål Va 96-97/11 (BVa 76).

Av 2006-års vattentjänstlag framgår att huvudmannen får ingå avtal med fastighetsägare och andra avgiftsskyldiga i avgiftsfrågor som inte regleras i kommunens taxeföreskrifter. I förarbetena till motsvarande bestämmelse i 1970-års lag uttalades att bestämmelsen var att förstå som ett förbud mot avtal i frågor som reglerats i allmänna bestämmelser eller taxor. Om ett sådant avtal ändå hade ingåtts blev det utan verkan (prop. 1970:118 s. 151). Det är självklart att motsvarande gäller för avtal som ingåtts i strid mot bestämmelser i vattentjänstlagen. Med hänsyn härtill har X och Y inte varit skyldiga att betala serviceavgifter för åren 2007-2013. Det förhållandet att de i viss mån kompenserats med en något lägre anläggningsavgift kan inte påverka den bedömningen (jfr. nyss nämnda avgörande från va-nämnden). X och Ys talan ska därför bifallas.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV 425)

Överklagande senast den 28 april 2016.

Johan Rosén

Gisela Köthnig

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Johan Rosén, ordförande, och tekniska rådet Gisela Köthnig.